Poigravanje s pravima pacijenata

http://www.vjeraidjela.com/poigravanje-s-pravima-pacijenata/

Očitovanje ministru zdravstva dr. Siniši Vargi u javnu raspravu o Prethodnoj procjeni za Zakon o pravima, obvezama i odgovornostima pacijenata (klasa 011-02/14-02/160, ur. broj 534-02/14-2, od 28. studenoga 2014.)

I. *PRETHODNA PROCJENA* NIJE ISPRAVA POGODNA NI PREDVIĐENA ZA JAVNU RASPRAVU NITI JE O NJOJ MOGUĆA SUVISLA JAVNA RASPRAVA

1. Pitanje uvođenja medicinske oporuke javnobilježničkom ispravom, tj. davanje ovlasti u pravilu medicinski nestručnoj osobi, čijega se života to ne tiče, da unaprijed izrečenom zabranom ili pristankom odlučuje o životu ili smrti svojega štićenika etički i deontološki je vrlo upitno.

Od Ministarstva zdravstva krajnje je neozbiljno da najavljuje zakonsku promjenu u tom smjeru bez da je hrvatskoj javnosti podastrlo raščlambu i usporedni prikaz kako je ta poteškoća riješena u drugim državama gdje treća osoba nema pravo donijeti odluku koja bi pravno obvezivala liječnika mimo najboljega interesa pacijenta, prema kliničkoj procjeni liječničkoga tima.

Iz pojmovlja koje Ministarstvo zdravstva rabi u tekstu očito je da nije svladalo ni uobičajene nazive u drugim jezicima, ni njihov doseg: engleski *Do not resusicate*, *Do Not Attempt Resuscitation*, *Not For Resuscitation*, *Not to be resuscitated*, *Do Not Intubate*, *Not for 222*, *Do Not Attempt Cardiopulmonary Resuscitation*, *Advance health care directive*, *Living will* i *Major Decisions concerning the End of Life*, njemački *Patientenverfügung*, talijanski *dichiarazione anticipata di trattamento*, kastilski *testamento vital*, francuski *testament euthanasique*…

O ovoj temi treba potaknuti valjan i ozbiljan dijalog u društvu, a ne unaprijed smišljenim i od javnosti tajenim rješenjima jedva čekati prigodu da ih se uzakoni kao mačka u vreći.

2. Otvorivši ponuđeni materijal za ovu javnu raspravu ostao sam zaprepašen.

Ministarstvo zdravstva na javnu je raspravu stavilo *Prethodnu procjenu za Zakon o pravima, obvezama i odgovornostima pacijenata*, tj. popunjen Prilog 1. uz *Uredbu o provedbi postupka procjene učinaka propisa* (NN 66/12) iako je člankom 16. stavkom 3. te *Uredbe* propisano: „O **Nacrtu iskaza** stručni nositelj **provodi** propisani **postupak savjetovanja** s javnošću i zainteresiranom javnošću u trajanju od 30 dana, a po ocijenjenoj potrebi stručnog nositelja, ovisno o složenosti materije, i duže. Savjetovanje obvezno uključuje jedno ili više javnih izlaganja materije koja je predmet savjetovanja.“

Dakle, na javnu je raspravu trebalo staviti popunjen obrazac iz Priloga 3. *Uredbe o provedbi postupka procjene učinaka propisa*, tj. Iskaz o procjeni učinaka propisa. Bitna je razlika u tom da obrazac iz Priloga 1. služi nositelju izrade propisa da utvrdi je li potrebno provoditi javnu raspravu u dvije faze: o tezama i o samom nacrtu propisa, sve prema *Zakonu o procjeni učinaka propisa*, ili je dovoljna samo javna rasprava o nacrtu propisa, sukladno članku 11. *Zakona o pravu na pristup informacijama*. Onoga časa kad su najmanje dva odgovora na pitanja 8.-12. u obrascu iz priloga 1. bila potvrda, nositelj izrade propisa bio je dužan sastaviti Iskaz, što nije učinio.

Budući da ne postoje formalne pretpostavke za održavanje javne rasprave o *Prethodnoj procjeni* propisa, javna je rasprava bespredmetna.

3. U obrascu koji je trebalo popuniti (Obrazac 3 iz NN 66/12) naslove točke 1. glasi **PROBLEM**, a uputa za njegovu popunu glasi:

> *„[Ukratko navesti rezultate analize postojećeg stanja područja koje se namjerava zahvatiti propisom. Prilikom analize postojećeg stanja koriste se relevantni podaci i rezultati praćenja provedbe propisa ukoliko postoji propis odgovarajućeg sadržaja u istom području i dio je važećeg zakonodavstva RH. Prilikom utvrđivanja problema izvršite uvid u ispunjeni obrazac Prethodne procjene u dijelu koji se odnosi na problem.*
> *Upute za opisivanje problema.*
> *Kratko i jasno opišite prirodu problema uz potporu relevantnih statističkih trendova ili drugih relevantnih izvora podataka; navedite uzroke problema tj. temeljno ishodište nastalog problema; odredite razmjere problema, navodeći točne brojke ondje gdje je to moguć; navedite tko je najviše pogođen, odnosno zahvaćen problemom (koji dio stanovništva, koji gospodarski sektor/područje, koje područje zaštite okoliša i dr.)]“*

Nasuprot tomu, u ispravi za javnu raspravu (*Prethodna procjena* i *Teze za zakon*) nositelj izrade propisa ne objašnjava u čemu se sastoji „napredak medicinske znanosti i tehnologije“ s kojim da bi valjalo uskladiti *Zakon o zaštiti prava pacijenata* (NN 139/04 i 37/08), a pogotovo ne u kakvoj su uzročno-posljedičnoj vezi napredak medicinske znanosti i tehnologije s jedne strane s „redefiniranjem prava, dužnosti i odgovornosti pacijenata“.

Ministarstvo zdravstva nije pružilo nikakav suvisao razlog zašto bi trebalo donijeti posve novi zakon u toj materiji, i to nakon što je u točki 1., u prvom ulomku reklo da zakon treba „uskladiti“ (što bi podrazumijevalo izmjene i dopune postojeća), a u drugom ulomku iste točke istaknulo da je potrebno zakonski urediti postupak zaštite prava pacijenata nakon odluke Ustavnoga suda U-I-4892/2004 od 12. ožujka 2008. (NN 37/08) kojom je ukinut jedan članak u zakonu iz 2004., i nakon što je u trećem ulomke točke 1. istaknulo potrebu usklađivanja s odredbama Obiteljskoga zakona i Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama.

4. U naslovu svojega akta Ministarstvo promiče u pravu do sada nepoznatu sintagmu „prava, obveze i odgovornosti“. Po čemu to odgovornosti nisu sastavni dio prava ili obveza u svakom konkretnom slučaju? Odgovornost je prema definiciji preuzimanje obveze, tj. odjelotvorenje ili provedba onoga što se mora obaviti, dužnosti ili obveze koja proistječe iz savjesti, propisa ili ugovora. Čemu, dakle, dodatno komplicirati sustav uvodeći treću kategoriju mimo prava i obveza?

5. U obrascu koji je Ministarstvo trebalo popuniti, ali nije, naslov točke 2. glasi **CILJEVI**, a uputa za njegovu popunu glasi:

> *„[Na temelju utvrđenog problema, ukratko navedite ciljeve koji želite postići kako biste riješili utvrđeni problem, odnosno utjecali na njegovo rješavanje.*
> *Prilikom utvrđivanja ciljeva bitno je uzeti u obzir SMART kriterije: specifični, mjerljivi, ostvarivi, realistični, vremenski ograničeni.*
> *Prilikom utvrđivanja ciljeva izvršite uvid u ispunjeni obrazac Prethodne procjene u dijelu koji se odnosi na cilj.“*

Nasuprot tomu, u ispravi za javnu raspravu nositelj izrade propisa uopće nije naveo uzročno-posljedičnu vezu između tri navedena problema i ciljeva (koje nije definirao), nije obavio uvid u dio *Prethodne procjene* koji se odnosi na cilj, i nije uzeo u obzir ni jedan od pet mjerila prilikom utvrđivanja ni jednoga od četiri cilja.

Umjesto toga, Ministarstvo zdravstva u točki 2. ističe da je „zakonski prijedlog“ (koji nitko nije vidio jer nije dan na javnu raspravu, i koji nije donesen, pa nije propis, tj. nikoga ne obvezuje) „postavio“ (prošlo vrijeme!) simetriju između korištenja prava pacijenata i osiguravanja njegove zaštite te ispunjavanja dužnosti i odgovornosti pacijenata“ te da „Zakonski prijedlog omogućuje potpunu i učinkovitu zaštitu prava pacijenata“.

Autor tih rečenica ne razumije svrhu zakonskoga nacrta jer on treba predvidjeti, predložiti ili zamisliti pravni okvir, a ne može ga postaviti – to će moći tek ako kao zakonski prijedlog bude donesen, proglašen, objavljen i stupi na snagu. Zbog toga nijedan zakonski nacrt ne može „omogućiti potpunu i učinkovitu zaštitu“ jer to ponovno može samo propis, akt koji je valjano donesen i stupio je na snagu.

6. Pozivam Ministarstvo zdravstva da postupi prema zakonu, popuni obrazac iskaza o procjeni učinaka propisa, pravodobno unaprijed najavi javnu raspravu i provede je uz suvislu podlogu. Uz to se niže posebno osvrćem na ovu i ovakvo „provedenu“, a zapravo takozvanu „javnu raspravu“.

II. JAVNA RASPRAVA NIJE NI LEGALNA NI LEGITIMNA

7. Ministarstvo zdravstva tijekom božićnih i novogodišnjih blagdana, s rokom okončanja 5. siječnja 2015., „održalo“ je savjetovanje sa zainteresiranom javnošću i „provelo“ javnu raspravu o **čak 25 novih zakonskih osnova**. Na dnevnom su redu bile:

Teze o zakonu o evidencijama u području zdravstva,

Teze o zakonu o inspekcijama u zdravstvu,
Teze o izmjenama i dopunama Zakona o dentalnoj medicini,
Teze o zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o djelatnostima u zdravstvu,
Teze o zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju,
Teze o izmjenama i dopunama Zakona o Hrvatskom Crvenom križu,
Teze o izmjenama i dopunama Zakona o fizioterapeutskoj djelatnosti,
Teze o izmjenama i dopunama Zakona o Hrvatskom registru osoba s invaliditetom,
Teze o izmjenama i dopunama Zakona o medicinski pomognutoj oplodnji,
Teze o izmjenama i dopunama Zakona o medicinsko-biokemijskoj djelatnosti,
Teze o izmjenama i dopunama Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju,
Teze o izmjenama i dopunama Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju i zdravstvenoj zaštiti stranaca u RH,
Teze o izmjenama i dopunama Zakona o presađivanju ljudskih organa u svrhu liječenja,
Teze o izmjenama i dopunama Zakona o primaljstvu,
Teze o izmjenama i dopunama Zakona o sestrinstvu,
Teze o izmjenama i dopunama Zakona o vodi za ljudsku potrošnju,
Teze o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti,
Teze o zakonu o kvaliteti i logistici u zdravstvu,
Teze o zakonu o liječništvu,
Teze o zakonu o ljekarništvu,
Teze o zakonu o ograničavanju uporabe duhanskih proizvoda,
Teze o zakonu o potvrđivanju Protokola o uklanjanju nezakonite trgovine duhanskih proizvodima,
Teze o zakonu o pravima, obvezama i odgovornostima pacijenata,
Teze o zakonu o zakladi za zdravlje i
Teze o zakonu o zaštiti stanovništva od ozbiljnih prijetnji zdravlju.

8. Održavanje ni jedne od tih 25 javnih rasprava nije unaprijed objavljeno, niti je bilo planirano *Godišnjim planom normativnih aktivnosti Ministarstva za 2014. godinu*, ni *Planom savjetovanja o nacrtima propisa u 2014.*, u kojoj su sve te javne rasprave otvorene. Stoga održavanje ni jedne od tih 25 javnih rasprava **nije legalno**.

To posebno potvrđuje činjenica da je Povjerenica za informiranje posebnim aktom uputila Ministarstvo zdravlja da u *Godišnji plan normativnih aktivnosti* i *Plan savjetovanja o nacrtima propisa* stavlja sve propise, da u slučaju potrebe za donošenjem novih propisa redovito ažurira *Godišnji plan normativnih aktivnosti* i *Plan savjetovanja* te da objavljuje sastave radnih skupina (dopis klasa 008-03/14-01/126, ur. broj 401-01/02-14-04, od 26. studenoga 2014.; https://www.scribd.com/doc/251763031/), ali ono to nije učinilo i ne čini.

9. Količina od čak 25 zakonskih nacrta o čemu se javnost koja prati rad Ministarstva zdravstva pozvana istodobno izjasniti, zaključno s 5. siječnja 2015., posve je neprimjerena i upućuje na skrivene namjere da se pod krinkom demokratskih postupaka zapravo provuku mnoge opasne i skrivene namjere. Stoga ukupnost tih 25 javnih rasprava **nije legitimna**.

10. Održavanje ovih i ovakvih 25 istodobnih javnih rasprava o tezama zakona **nije svrhovito**, ne pomaže jačanju demokracije, uključivanju zainteresirane javnosti ni stvarnoj transparentnosti rada Ministarstva.

11. Iz *Prijedloga plana normativnih aktivnosti Ministarstva zdravstva za 2015. godinu* vidljiva je nakana Ministarstva da u Vladin postupak u III. tromjesečju 2015. (tj. između 1. srpnja i 30. rujna 2015.) uputi prijedloge zakona:

* o evidencijama u području zdravstva,
* o inspekcijama u zdravstvu,
* o izmjenama i dopunama Zakona o Hrvatskom Crvenom križu,
* o izmjenama i dopunama Zakona o Hrvatskom registru osoba s invaliditetom,
* o ograničavanju uporabe duhanskih proizvoda,
* o pravima, obvezama i odgovornostima pacijenata,
* o zakladi za zdravlje i
* o zaštiti stanovništva od ozbiljnih prijetnji zdravlju.

Stoga je posve nerazumljivo zašto se o tih osam zakonskih nacrta javna rasprava provodi istodobno kad i o tezama o zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju, koji prijedlog, prema istom Planu, Vladi treba biti dostavljen najkasnije do 31. ožujka 2015.

12. Čini se da Ministarstvo zdravstva nema dobru horizontalnu ni vertikalnu povezanost ni sposobnost da sastavi *Plan savjetovanja sa zainteresiranom javnošću* iz članka 11. stavka 1. *Zakona o pravu na pristup informacijama*. Stoga su učestale kritike javnosti da javne rasprave nisu unaprijed objavljene i da se postoji njihova sustavna i planska provedba, ni u fazi pripreme, ni u fazi savjetovanja, ni u fazi davanja povratne informacije.

13. Čini se da Povjerenica za informiranje ni Ured za udruge nisu donijeli naputak ili upute kako ostvariti takav *Plan savjetovanja* i da Pravna služba Ministarstva ne vodi i ne ažurira *Vremenik* koje bi sve propise trebalo donijeti i do kada temeljem zakonske obveze, a koje sve revidirati ili novelirati temeljem ocjene stanja ili primjene pojedinih propisa.

14. Prigodom osnivanja radnih skupina ili stručnih povjerenstava čini se da nije ustaljeno da ministar daje smjernice za rad kako koncipirati pojedini nacrt propisa, pa je posljedica toga da se uradak takvih skupina ili povjerenstava zna drastično prekrajati prije otvaranja javne rasprave. To stvara frustraciju kod uključenih ljudi, polovičan proizvod i čini neozbiljnim rad Ministarstva.

15. Čini se da državni službenici i članovi stručnih povjerenstava nisu educirani kako ostvariti transparentnost u svojem radu u izradi propisa i savjetovanju sa zainteresiranom javnošću.

16. Čini se da Ministarstvo nema povjerenika ili osobu zaduženu za praćenje pravodobne i nomotehnički kvalitetne i ujednačene izrade nacrta propisa.

17. Čini se da Ministarstvo nema povjerenika ili osobu zaduženu za ujednačeno odvijanje javnih rasprava:

- i rasporedom, da ih ne bude 25 odjednom, jer to ne može procesuirati ni kadar u Ministarstvu ni zainteresirana javnost,
- i sadržajem koji bi se, sukladno članku 11. stavku 2. *Zakona o pravu na pristup informacijama* trebao objavljivati pri otvaranju svake javne rasprave, ali se u pravilu uopće ne objavljuje (razlozi za donošenje propisa, ciljevi savjetovanja)
- i sadržajem koji bi se sukladno članku 11. stavku 3. *Zakona o pravu na pristup informacijama* i točki 10.5 *Smjernica za provedbu Kodeksa savjetovanja* trebao objavljivati nakon dovršene javne rasprave: sva prispjela očitovanja + Izvješće o provedenom savjetovanju.

18. Ministarstvo ne stiže ili nije organizirano prirediti povratnu informaciju o provedenom savjetovanju, pogotovo ne prije daljnjih koraka, tj. prije donošenja propisa ili upućivanja Vladi: niti objaviti zaprimljena očitovanja, niti svoje razloge neprihvaćanja pojedinih prijedloga i primjedaba, niti sumarno izvješće ni statističke podatke o pojedinim raspravama.

Stoga javne rasprave nisu dvosmjerne. Zainteresirana javnost ostaje frustrirana i uskraćena za elementarne podatke o smislenosti i svrhovitosti svojega uključivanja.

19. Ministarstvo uopće ne objavljuje zaprimljena očitovanja zainteresirane javnosti iako je to njegova **zakonska** obveza, sukladno poglavlju V. točki 4. *Kodeksa savjetovanja sa zainteresiranom javnošću* (NN 140/09: „Očitovanja zainteresirane javnosti... javno se objavljuju na internetskoj stranici tijela nadležnog za njegovu izradu“), točki 10.5. *Smjernica za primjenu Kodeksa savjetovanja*, članku 19. stavku 4. *Zakona o procjeni učinaka propisa* (NN 90/11) i članku 11. stavku 3. *Zakona o pravu na pristup informacijama* (NN 25/13).

20. Izvješća o provedenim javnim raspravama koja Ministarstvo objavljuje nisu cjelovita, potpuna ni točna jer se, primjerice, sustavno ne objavljuju podatci o članovima – imenom i prezimenom – stručnih povjerenstava ili radnih skupina koje su sastavile pojedine nacrte propisa, pa ni nakon što je Povjerenica za informiranje izrijekom pozvala Ministarstvo da to čini.

21. Nadalje, u svim se izvješćima o provedenoj javnoj raspravi javnost dezinformira da postupak „nije iziskivao nikakve troškove“, iako sastavljanje nacrta propisa, provedba internetskoga savjetovanja i zakazivanje usmene javne rasprave moraju imati trošak sastavljanja, hladnoga pogona i dežurstva, odnosno rada barem jednoga službenika.

22. Posljedice navedenoga upornoga protuzakonitoga postupanja Ministarstva zdravstva vidljive su iz izvješća o provedenoj javnoj raspravi:

- na zakazanoj usmenoj „javnoj raspravi nije sudjelovao nitko od javnosti ili zainteresirane javnosti“;
- „tijekom internetskoga savjetovanja očitovanja na nacrt prijedloga nisu zaprimljena“;
- „komentara nije bilo“.

To se ponavlja u izvješćima Ministarstva: Izvješće biocidni proizvodi, Izvješće GM hrana i hrana za životinje, Izvješće GMO, Izvješće nova hrana, Izvješće predmeti opće uporabe i Izvješće sigurnost igračaka.

Isto tako se ponavlja:

- „tijekom internetskoga savjetovanja očitovanja na nacrt prijedloga nisu zaprimljena“;
- „komentara nije bilo“.

u izvješćima Ministarstva zdravstva: Izvješće uvoz i izvoz kemikalija i Izvješće materijali i predmeti u dodiru s hranom.

23. Apsolutno je neživotno, neprihvatljivo, nerazumno i nelogično da jedna jedina osoba, Biserka Grgurek, dipl. iur., ministrova savjetnica, koordinatorica za procjenu učinaka propisa i koordinatorica za savjetovanje sa zainteresiranom javnošću, bude primatelj svih prijedloga i primjedbi iz svih 25 javnih rasprava koje završavaju 5. siječnja 2015. te da ih pravodobno obradi, objavi sva prispjela očitovanja zainteresirane javnosti i razloge zbog kojih Ministarstvo ne prihvaća pojedine prijedloge i primjedbe dane u javnoj raspravi. Teorijski to je moguće samo u slučaju da se nitko ne javi ni u jednu od 25 otvorenih javnih rasprava. Povjeravanje toga posla jednoj te istoj osobi moguće je samo s takvom računicom, ali ne i sa stvarnom željom da se dozna što stručna i zainteresirana javnost misli o konkretnim zakonskim nacrtima.

24. Zbog svih navedenih poteškoća, nejasna je svrha i smisao goleme većine savjetovanja sa zainteresiranom javnošću. Čini se da ona nije jasna samim dužnosnicima u Ministarstvu ni državnim službenicima koji ih provede.

25. Nepostavljanjem ciljeva savjetovanja, ni jasnih pitanja u kojima se traži stručna pomoć zainteresirane javnosti, dobru volju i energiju zainteresirane javnosti se ne kanalizira pozitivno, prema rješavanju problema i pomoći.

U Zagrebu 5. siječnja 2015.

Petar Marija Radelj

P.S. Evo i reakcije na ovo Očitovanje.

Otvoreno pismo Hrvatske udruge za promicanje prava pacijenata ministru zdravstva, predsjedniku Vlade, saborskim zastupnicima, pučkoj pravobraniteljici, predsjedničkim kandidatima i svom narodu

Poštovani,

Kao reakciju na dojavu gospodina Radelja u prilogu, u ime Hrvatske udruge za promicanje prava pacijenata, u ime svih članova i simpatizera Udruge, kao i cjelokupne zainteresirane javnosti, obraćam Vam se u svezi najnovijega dokaza o tome da u Hrvatskoj postoje **ozbiljni problemi s primjenom principa demokracije**.

U pogledu onoga što je našoj Udruzi svrha postojanja, a to je poštivanje prava pacijenata, ističemo: **društvo koje ne štiti ljudska prava najugroženijih, teško može biti zvano demokratskim**.

Ima li ikoga ugroženijega od bolesnih?

Upravo njima već dugi niz godina krše se ljudska prava i ne omogućuje im se čak niti pravo na nepristrano vođenje postupka pritužbe.

Navedeno stanje potvrđuju i brojne presude Europskoga suda za ljudska prava protiv Republike Hrvatske, jer se nije poduzelo dovoljno da se takvo stanje popravi.

No, naša je Udruga o tom govorila puno godina prije, nudeći jasna rješenja i projekte, o kojima nažalost također nije dovoljno poduzeto od strane nadležnih institucija.

U nizu radnji koje su poduzete protivno interesima hrvatskih građana, jesu svakako i one koje nam nude nejasne i neobrazložene izmjene brojnih propisa u sustavu zdravstva mimo brojnih demokratskih principa, izigravanjem zakonski određenih procedura i demokracije općenito.

Sramotno je ovakvo izigravanje i neuključivanje zainteresirane javnosti od strane Ministarstva zdravstva, kao primarno mjerodavnoga ministarstva, koje bi trebalo težiti najvišim pravnim, medicinsko-stručnim i etičkim standardima.

Hrvatska udruga za promicanje prava pacijenata svojim radom i interdisciplinarnim pristupom, koji dugi niz godina uključuje i povezuje pacijente, zdravstvene radnike i pravne stručnjake, može i želi pomoći svojim prijedlozima nadležnom Ministarstvu.

Mi smo s naše strane voljni i željni pomoći.

Želi li i Ministarstvo zdravstva istinske promjene nabolje, ili ih ne želi?

Provjerili smo i nismo u mogućnosti potvrditi da su se sadržaji objava o tome doista i postavili na službene stranice Ministarstva zdravstva, na način da budu dostupni javnosti 30 dana, a kamo li da su se između blagdana Svetoga Nikole i Sveta Tri kralja očekivale takve poruke na službenim stranicama Ministarstva zdravstva.

Posljedice ovakvoga načina (ne)rada i netransparentnosti u području zdravstva izravno utječu na svakoga pojedinoga stanovnika Republike Hrvatske.

Svi se moramo zapitati želi li se i može li se baš na ovakav način ulaziti u cijeli niz zakonskih izmjena i dopuna!?

Ili će se napokon sve zainteresirane uključiti pa od opravdano nezadovoljnih objekata, kakav su nažalost danas i pacijenti i zdravstveno osoblje, dobiti aktivne sudionike i subjekte koji će dati svoj važan doprinos u dugo spominjanim reformama?

Tražimo od svih vas da sukladno svojoj savjesti, ali i javnim dužnostima i ovlastima, ustanete u obranu ljudskih prava te da zaustavite sve radnje koje nisu transparentno u javnosti razjašnjene i raspravljene, jer je budućnost zdravstvenoga sustava činjenično budućnost svih nas.

U ime svih, tražimo da se javno očitujete na ovo pismo i da se iskreno zauzmete da se zaustave sve netransparentne radnje koje se nazivaju "reformama" zdravstvenoga sustava, a bez da se cjelokupnoj stručnoj javnosti i svim građanima Republike Hrvatske omogući jasno izjašnjavanje o brojnim prevažnim pitanjima, od kojih ističemo neka:

Tko sve nas štiti od nesmiljenoga tržišta na području medicine?

i

Tko ima pravo i obvezu odlučivati kakav će sustav zdravstva biti projekcija i zalog za našu budućnost?

U Splitu, 8. siječnja 2015.

Predsjednica Hrvatske udruge za promicanje prava pacijenata
mr. sc. Đula Rušinović-Sunara, dr. med., v. r.